

УДК 378.016:811.161.2243:004

Лещенко Тетяна Олександрівна

Канд. філол. наук, доцент, завідувачка кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету, Полтава, Україна
tetyana.57@ukr.net
ORCID: 0000-0003-4682-3734

Шевченко Олена Миколаївна

Канд. пед. наук, доцент кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету, Полтава, Україна
shevchenko.36028@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5829-2048

Жовнір Марина Миколаївна

Канд. філол. наук, викладач кафедри українознавства та гуманітарної підготовки
Полтавського державного медичного університету, Полтава, Україна
m.zhornir@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8498-9802

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Анотація. У статті висвітлено проблему формування мовної особистості іноземного здобувача медичної освіти в контексті змін у світовій і вітчизняній освітніх системах. Проаналізовано актуальність і доцільність використання засобів мобільного навчання на заняттях з української мови як іноземної з урахуванням сучасного розвитку суспільства, організаційних і технологічних підстав вищівського курсу української мови як іноземної. Розглядаючи тенденцію переходу користувачів від експлуатації стаціонарних персональних комп'ютерів до мобільних переносних пристроїв (планшетів, смартфонів) і ґрунтуючись на проблемах організації освітнього процесу, висловлено припущення про ефективність і актуальність використання засобів мобільного навчання в процесі викладання української мови як іноземної. На підставі наведеного аналізу відомих визначень терміна «мобільне навчання» запропоновано трактування, за яким мобільні пристрої визначено засобами виконання дидактичних завдань. Проаналізовано потенціал використання засобів мобільного навчання, указано фактори, які ускладнюють їх застосування викладачами. Стисло висвітлено вітчизняний досвід застосування мобільних пристроїв у навчальних цілях. Доведено їхні широкі можливості для передачі інформаційних матеріалів здобувачу освіти, а також контролю всього процесу навчання. Запропоновано варіанти використання засобів мобільного навчання на заняттях з української мови як іноземної: смартфонів для виконання практичних завдань; цільових платформ під час вивчення тем; самостійного опанування мови; для повторення матеріалу в позааудиторний час. Указано переваги використання мобільних пристроїв як зручних і продуктивних інструментів доступу до хмарних сервісів для організації спільної діяльності здобувачів освіти.

Ключові слова: інформатизація освіти; мобільне навчання; іноземний здобувач вищої освіти; українська мова як іноземна; медичний університет

Постановка й обґрунтування актуальності проблеми. У сучасному суспільстві стрімкими темпами відбуваються соціально-економічні, культурно-освітні, інформаційно-технологічні зміни. Це зумовлює потребу підготовки фахівців, здатних в умовах стрімкого накопичення фактичної інформації ефективно засвоювати знання і кваліфіковано їх використовувати. Перед викладачами українських закладів вищої освіти стоїть надскладне завдання – підготувати спеціаліста, який відповідає вимогам сьогодення й може конкурувати з випускниками світових навчальних закладів у межах єдиного освітнього простору.

Освітня галузь, у тому числі й медична, потребує стрімкої модернізації, переосмислення й пошуку нових організаційних форм і методів навчання. У своїх працях

щодо питань модернізації навчання у вищій школі С. Карплюк слушно зауважує, що перед науковцями і педагогами постає проблема виявлення дійових шляхів й інноваційних підходів, які сприятимуть якісній підготовці майбутніх спеціалістів з різних галузей» [2, С. 188]. Дослідниці Т. Лещенко й О. Шевченко підкреслюють, що сучасна науково-педагогічна діяльність вимагає пошуку нових методичних і методологічних підходів у процесі формування компетенції майбутнього лікаря – високоосвіченого й високоінтелектуального фахівця медичної галузі [5, С. 250].

Закономірним наслідком стрімкого розвитку й употужнення світової й вітчизняної освітніх галузей стає цілеспрямоване й активне впровадження педагогічної інноватики у вишах. Заклади вищої освіти поступово стають місцем для створення й упровадження інновацій, де раціонально поєднуються наука і практика, відбувається синтез засобів і ресурсів для реалізації спільних навчальних і наукових проєктів.

Саме від діяльності науково-педагогічних працівників і організації ними освітнього процесу в ЗВО залежить те, якого спеціаліста підготує заклад вищої освіти. Відповідно до цього розширюється й поглиблюється зміст професійної підготовки майбутніх лікарів, урізноманітнюються форми й методи навчання, активніше використовуються мультимедійні технології. Останнім часом на освітню галузь, на структуру навчального процесу, його перебіг, помітно впливає застосування інформаційно-комунікативних технологій. Це, своєю чергою, вимагає досконалого знання комп'ютерів і новітніх систем, формування навичок користування ними як засобами пізнання, знаряддями спілкування й передачі інформації, способами навчання й моніторингу знань, умінь і навичок [4, С. 42].

Посилення цифровізації вітчизняних освітніх послуг не викликає сумніву. Ці факти й міркування спонукають стверджувати про появу нової соціально-культурної реальності – цифрової культури, яка потребує детального й скрупульозного дослідження, розвитку й удосконалення.

Аналіз основних досліджень. Виокремлення аспектів проблеми, які ще недостатньо вивчені. Цифрові технології стають важливим і необхідним компонентом життя сучасної людини. Особистість уже не може обійтися без певних знань у сфері ІТ. Тому для формування компетентного в цих питаннях професіонала державі потрібно вживати заходів щодо використання нових комп'ютерних технологій у освіті. Необхідне нове мислення, що має виховуватись у майбутнього спеціаліста з вищою освітою. Цифрові технології проникають у всі сфери соціального життя, зокрема в політику, культуру, освіту, професійну діяльність, спілкування й побут. Науковці звертають пильну увагу на проблеми, які прямо чи опосередковано пов'язані з інформатизаційними тенденціями в освіті (І. Голіцина, Н. Половнікова, О. Глазунова, Л. Діденко, Ю. Жарких, І. Косенко, Л. Мельник, І. Твердохліб, С. Якубов, Т. Barret, S. Behera, G. Doran, C. Ferran, J. Hidas, T. Malon, R. Morel, D. Tafazoli, M. Wolfe).

У полі нашого зору – застосування засобів мобільного навчання під час підготовки іноземних студентів-медиків, а саме – вивчення лінгвістичної дисципліни «Українська мова як іноземна» у вітчизняних медичних вишах.

Використання засобів мобільного навчання в процесі викладання й вивчення мов досліджують М. Жовнір, В. Краснопольський, Т. Лещенко, Л. Морська, І. Роберт, П. Сердюков, Д. Таушан, О. Шевченко та ін. Ця проблема також є насущною й для педагогів-практиків, оскільки її широко обговорюють на педагогічних нарадах, у віртуальних викладацьких спільнотах, на сторінках методичної преси. Науковці пропонують власне бачення суті мобільного навчання, аналізують специфіку практичного втілення цифрових технологій у освітній процес, детально його вмотивовують. Натомість питання проведення заняття з української мови як іноземної з використанням засобів мобільного навчання лишається недостатньо розробленим у

науковій літературі, деякі важливі аспекти цієї проблеми досі лишаються нез'ясованими. Приміром, потребують уточнення й теоретичні аспекти впровадження засобів мобільного навчання в освітній континуум, і доцільність їх використання в закладах вищої медичної освіти.

Формулювання мети і завдання статті. Сучасні здобувачі вищої медичної освіти належать до покоління «digital natives», для якого природним стало повсякденне використання різноманітних засобів інформаційних і комунікаційних технологій. Як відомо, можливість комунікувати – провідна мета вивчення мови. Однак для успішного опанування мови необхідне відповідне мовне середовище. Тому для забезпечення природної потреби використання мови й посилення мотивації до її вивчення бажано використовувати засоби мобільного навчання, які на сучасному етапі стали найефективнішим засобом підвищення продуктивності освітнього процесу. Наголосимо, що для нас особливо цінні шляхи модернізації викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» й употужнення інформаційно-мультимедійними технологіями узвичаєного процесу викладання української мови іноземним здобувачам освіти, які опановують медичний фах.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності впровадження мобільного навчання в освітній процес й описі алгоритму його застосування на заняттях із дисципліни «Українська мова як іноземна» у вітчизняному вищому медичному закладі освіти.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

1. визначити стан вивчення мобільного навчання в контексті глобальних інформаційно-комунікативних освітніх тенденцій;
2. описати суть і особливості використання мобільного навчання в освітньому процесі;
3. запропонувати систему вправ, які можна використовувати на заняттях з української мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих результатів.

Нині мобільні пристрої відіграють надважливу роль у житті молодого покоління. У зв'язку з цим застосування мобільного навчання під час професійної підготовки фахівців різних спеціальностей і рівнів вищої освіти стало одним із сучасних чинників посилення студентської мотивації й підвищення продуктивності навчання.

Нами було проведено опитування іноземних здобувачів вищої освіти з метою визначення, яке місце в навчанні української мови як іноземної посідає мобільне навчання.

Для швидкого отримання результатів нами обрано метод опитування. Опитування було анонімним. Це сприяло отриманню відкритіших і правдивіших висловлювань. В опитуванні взяли участь 140 здобувачів вищої освіти 1–3 курсів Полтавського державного медичного університету. Наведемо й прокоментуємо відповіді респондентів.

Технічне оснащення мобільних телефонів іноземних здобувачів вищої освіти дозволяє майже 100 % із них виходити в мережу «Інтернет», відтворювати аудіофайли, користуватися електронними книгами, словниками й довідниками. Найпопулярнішими мобільними додатками, якими користуються іноземні здобувачі освіти, указано: ігрові програми – 10 %; додатки для покупок – 8,4 % (знаходять товари в усьому світі й купують їх по інтернету); для способу життя й розваги – 26,7 % (спілкуються в соцмережах, спільно переглядають фільми тощо); освітні програми – 48,1 % (допомагають респондентам здобути нові навички і знання); для подорожей – 1,9 % (завантажують карти, бронюють місця для життя і т.п.); їжа й напої (замовляють їжу) –

2,4 %; службові програми – 2,5 % (сканують штрих-коди, додатки для охорони здоров'я).

На поставлене запитання «Чи вважаєте Ви мобільні додатки домінуючим засобом навчання?» позитивну відповідь дали 48,8 % респондентів. Це свідчить про значну поширеність серед іноземних здобувачів вищої освіти саме такого засобу навчання української мови як іноземної. На запитання «Як часто Ви використовуєте мобільні навчальні додатки для вивчення й удосконалення української мови як іноземної?» понад половина респондентів (54 %) відповіли, що використовують мобільні засоби для вивчення й удосконалення українського мовлення дуже часто, більш ніж тричі за тиждень.

Аналіз відповідей свідчить, що більшість іноземних здобувачів вищої освіти технічно і психологічно готові до використання мобільних навчальних програм у освіті, мобільне навчання стало популярним серед іноземної молоді, отже, є необхідність поширення навчальних програм для вдосконалення володіння українською мовою як іноземною.

Необхідно зазначити, що нині відомі різні види навчання, що базуються на цифрових, електронних та інформаційних технологіях:

- дистанційне навчання;
- електронне навчання;
- цифрове навчання;
- мобільне навчання;
- онлайн-навчання;
- офлайн-навчання.

Нас зацікавив саме метод мобільного навчання (Mobile-learning/M-learning). Хоча натеper методів вивчення мови маємо досить багато. Наприклад, комунікативний, заснований на безпосередньому спілкуванні з носіями мови, або метод фізичного реагування (Total-physical response), суть якого полягає в запам'ятовуванні нових слів, буквально виконуючи фізичні рухи як реакції на усні стимули, команди, інструкції. Ще одним прикладом є метод тандему (Tandem), який полягає у вивченні мови разом із напарником, підібраним спеціальним центром компетентної організації на підставі попереднього анкетування. Кожен із цих методів має свої позитивні сторони й може успішно використовуватися. Проте метод мобільного навчання поєднує в собі перераховані вище методи.

Мобільне навчання почало розвиватися ще в минулому столітті, а передумови для цього було закладено в 70-х роках ХХ ст., коли Алан Кей запропонував ідею «комп'ютерного розміру книги» для освітніх цілей [3, С. 80]. А в 90-х роках зародилося мобільне навчання студентів завдяки вченим (А. Андреев, Є. Патаракін, І. Савіних, В. Жуков, А. Федосєєв, А. Тимофєєв та ін.).

Учені М. Бренсфорд, Дж. Дуглас у своїх дослідженнях так само розрізняють два типи навчання: мобільне й електронне (e-learning), зазначаючи, що мобільне навчання відрізняється доступністю за часом і в просторі, забезпечуючи постійний доступ до навчального матеріалу, що дозволяє сформувати в здобувачів освіти розуміння навчання як безперервного процесу, який супроводжує їх протягом усієї життєдіяльності (life-long education).

Д. Погуляєв зазначає, що формою організації освітнього процесу, яка заснована на застосуванні мобільних комп'ютерних пристроїв і бездротового зв'язку є мобільне навчання [7, С. 80].

Цікава думка Дж. Траклера, який вважає освітню послугу, де переважаючим технічним засобом є кишеньковий пристрій, мобільним навчанням [23].

У педагогічний лексикон активно входить поняття «мобільне навчання» – це навчання, під час якого здобувачі освіти «не прив'язані» до стаціонарного комп'ютера, а за допомогою власного мобільного пристрою можуть вийти в «Інтернет», завантажити навчальні матеріали, відповісти на запитання з теми, що вивчається, на форумі або в коментарях до заняття, виконати тест.

Мета мобільного навчання – зробити процес навчання доступним, індивідуальним, гнучким.

Метод мобільного навчання небезпідставно починає ставати рейтинговим у системі освіти, адже виконує всі вимоги до навчання: науковість, об'єктивність, зв'язок теорії з практикою, послідовність і систематичність, доступність, наочність, активність здобувачів освіти і міцність засвоєння ними знань. Разом із тим, не можна стверджувати, що мобільне навчання має повністю замінити традиційне навчання. Воно здатне виконувати допоміжну функцію, інтегруючись у чинну систему традиційного навчання.

Ураховуючи зауважені аргументи й міркування, перевагами мобільного навчання вважаємо:

- уможливлення рівного доступу до освіти всіх учасників освітнього процесу;
- персоналізація у здобуванні інформації за рахунок умотивованого використання розгалуженої системи мобільних технологій;
- прискорення зворотного зв'язку в процесі взаємодії зі студентами;
- забезпечення оперативності під час моніторингу й оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- раціональний контроль успішності здобувачів освіти;
- мобільність навчання;
- ефективність розподілу часу, відведеного для аудиторного виучування матеріалу;
- безперервність навчання за рахунок послугоування різними пристроями та їхньої адекватної синхронізації;
- ефективність комунікативного процесу тощо.

Звісно такий перелік не є остаточним і не претендує на вичерпність.

Визначаючи переваги активного використання мобільного навчання, доцільно звернути увагу й на низку труднощів і обмежень:

- мобільні екрани мають невеликі розміри, а це зменшує кількість і тип інформації, що відображається;
- щоб не втратити дані, що надходять з інтернету, постійно мають працювати батареї;
- мобільні телефони менш надійні, ніж стаціонарні комп'ютери;
- набагато ускладнюється робота з графікою;
- мобільні телефони швидко застарівають;
- пропускна здатність знижується при великій кількості користувачів, які використовують бездротові мережі [1, С. 32-33];
- можлива шкода для здоров'я здобувачів освіти, особливо для органів зору, за тривалого користування мобільним пристроєм, що пов'язано з невеликими розмірами пристрою й фокусуванням очей на вузькому полі;
- небажання чи неготовність викладачів застосовувати мобільне навчання на занятті [3, С. 80].

С. Бегера, розглядаючи переваги мобільного навчання над електронним навчанням і його недоліки, наполягає на використанні обох форм [12].

Е. Джонс підкреслює переваги мобільного навчання: право власності, позитивний настрій, контроль (над цілями), спілкування, навчання в контексті, послідовність контекстів (сценаріїв) [14, С. 17].

Як бачимо, науковці визнають мобільні форми організації навчання важливими, новітніми, ресурсонасиченими і зручними.

З досвіду роботи ми переконались, що поглянути по-новому на освітній процес із методичної точки зору дозволяє застосування мобільного навчання. Ми поділяємо погляди дослідників на низку недоліків і переваг у застосуванні мобільного навчання. Водночас наголосимо, що зазначена технологія дозволяє виокремити ряд важливих тенденцій. Використання мобільного навчання значно підвищує ефективність і покращує викладання навчального предмета і водночас дає можливість застосовувати технології в ролі додаткового засобу навчання; сприяє персоналізації навчання й забезпечує миттєвий зворотний зв'язок; дає можливість реалізації дидактичних функцій обліку знань: контрольної, навчальної, орієнтувальної й виховної; слугує ефективному використанню навчального часу на заняттях; сприяє застосуванню принципово нових форм і методів навчання; якісно новому рівню управління навчальним процесом.

Зупинимось на конкретних формах і методах упровадження мобільного навчання в освітній процес, які активно застосовують викладачі української мови як іноземної в Полтавському державному медичному університеті. Першим (і найпоширенішим) способом стало використання мобільного телефона як засобу доступу до глобальної мережі. Можлива організація доступу на спеціалізовані сайти, що містять електронні навчальні курси, тести, практичні завдання й додаткові навчальні матеріали (малюнки, світлини, звукові й відеофайли). Використовуємо широкі можливості для передачі інформаційних матеріалів здобувачу освіти, а також контролю всього процесу навчання й допомоги в розв'язанні дидактичних проблем.

Для іноземних здобувачів освіти, які починають вивчати українську мову «з нуля», пропонуємо платформу для вивчення мов *Duolingo*. Кожне заняття відбувається жваво й цікаво завдяки ігровій складовій. Додатковою мотивацією до навчання стає отримання віртуальних нагород – монет, що уможливають розблокувати нові рівні. Заняття максимально адаптуються до стилю навчання кожного здобувача освіти. Окрім того, у вигляді мобільного додатка доступні мобільні уроки [5, С. 179].

Цікавим і досить простим у застосуванні є мобільний додаток *Вивчайте лексику*, який сприяє засвоєнню базових слів і фраз. На початку навчання вибирається рідна мова, а потім тема або рівень знань, який цікавить здобувача.

За нашими спостереженнями, досить цікавим для іноземних здобувачів освіти став сайт із безкоштовними подкастами й текстами – *Ukrainian Lessons*. Кожне заняття містить 4 частини: діалог або текст українською, докладні пояснення англійською кількох невеликих тем, усна вправа й культурна інформація.

Одним із найпростіших і водночас дуже корисних сайтів для вивчення основ української мови вважаємо сайт *Loecsen*. Здобувач освіти може вибрати мову навчання; є слова і фрази, які потрібні для вивчення поточної теми; усі матеріали доступні й рідною мовою студента, й українською, в аудіо- і текстовій версіях, а також наявні прості гумористичні картинки, що описують ситуацію. Для перевірки засвоєння матеріалу здобувачам освіти пропонується виконати онлайн-тести [8, С. 22].

Широкою популярністю серед англомовних здобувачів освіти користується сайт *Українські уроки*. Навчальні матеріали складаються з подкасту й блога з корисними матеріалами на різні теми, які допомагають інофонам піднятися від рівня початківця до впевненого знавця української мови. Автори сайту використовують багато продуктивних інструментів і способів передачі інформації: музику, фільми, зображення, аби зробити процес навчання максимально доступним.

На веб-сайті *Languages* можна знайти слова й вирази з кожної теми й деякі важливі фрази для щоденних розмов. Для перевірки засвоєної інформації доступні безкоштовні вікторини.

Іноземні здобувачі освіти активно використовують *Тлумачний словник української мови*: усі слова розкидані по алфавіту; доступний пошук.

Другим способом можливого застосування мобільних телефонів для навчання стало використання спеціальних програм для платформ мобільних телефонів, здатних відкривати й переглядати файли офісних програм, таких як Power Point, Excel. Маючи в пам'яті мобільного телефона файли, що містять навчальну інформацію, можна переглядати їхні версії, адаптовані спеціально для екрана телефона, зі зручними смугами прокручування, шрифтом і зручним інтерфейсом.

Ще одним способом застосування мобільних телефонів для навчання, який ми активно впроваджуємо, стало користування спеціалізованими електронними підручниками й курсами, адаптованими для перегляду на мобільних телефонах. Здобувачам освіти пропонуємо завантажити в телефон додатки, що містять, наприклад, тести з предмета, а також інформацію (електронні підручники), необхідну для їх успішного виконання.

Телефон дає можливість зчитувати інформацію за допомогою QR-коду. QR-коди можна використовувати у формі вікторин, квесту, розминки – і все це в постійному русі, коли кожний код знаходиться в різних місцях. Здобувачі освіти використовують телефони, на яких встановлена програма QR-code Reader, умотивовано виконують завдання.

Наводимо приклади використання QR-кодів під час занять із української мови як іноземної.

Розгадайте філворд «Зубний біль і його характеристики», скориставшись QR-кодом.

Прочитайте, перекладіть і запишіть назви предметів, які є в стоматологічному кабінеті. Запам'ятайте їх. Використайте QR-код.

Складіть пазл і прочитайте діалог у парах. Використовуйте QR-код.

Поєднайте назви термінів українською й англійською мовами. Використовуйте QR-код.

Використання QR-кодів сприяє урізноманітненню освітнього процесу, підвищує його продуктивність. До того ж, залучення новітніх технологій в освітній процес помітно посилює зацікавленість здобувачів освіти опануванням предмета.

Універсальний інструмент *Learningapps.org* дозволяє використання мобільного гаджета на всіх етапах заняття, незалежно від навчального предмета. На сайті можна скористатися конструктором і створити власні вправи, хоча цей сайт має велику колекцію напрацьованих завдань, яку можна застосовувати в навчальній діяльності.

Також можна організувати різноманітні завдання з віртуальними дошками, «хмарами слів», інтелектуальними картами, плейкастами, сервісами Google та ін. Зміст

роботи із «хмарами слів» полягає в особливому способі подачі текстової інформації – у її візуалізації. Досліджуваний об’єкт описано у вигляді набору ключових слів (текстової хмари), які в особливий спосіб вписані в графічну фігуру. У здобувача освіти картинка починає асоціюватися з набором слів, що полегшує засвоєння нового матеріалу. Наприклад, ми створюємо на заняттях із навчального предмета «Українська мова як іноземна професійного спрямування» такі хмаринки слів (Рис. 1):

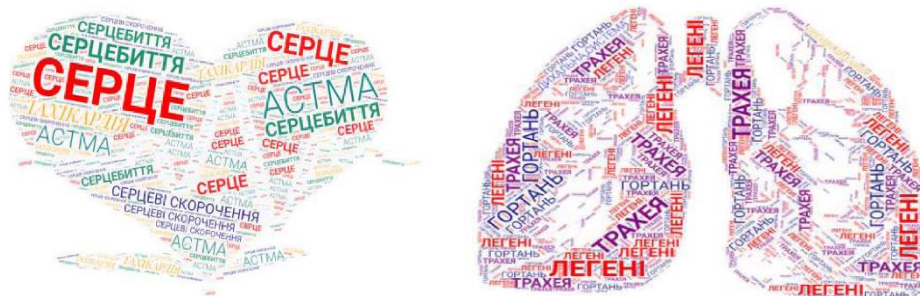

Рис. 1. Хмаринки слів із навчального предмета «Українська мова як іноземна професійного спрямування»

У мережі «Інтернет» широкою популярністю користується мікроблог, створений завідувачкою кафедри українознавства та гуманітарної підготовки ПДМУ Т. Лещенко. На своїй сторінці науковиця розміщує дидактичний матеріал, який оригінально оформлений і допомагає іноземним здобувачам освіти орієнтуватися в потоці медичної термінології. Подамо для прикладу чотири ілюстрації з промовистим заголовком «Плутанина» (Рис. 2).

Рис. 2. Ілюстрації «Плутанина»

Як бачимо, виникають нові форми спільної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти. Завдяки використанню засобів мобільного навчання відбуваються взаємодія форм і методів формальної й неформальної освіти, переосмислення методів навчання, урізноманітнення навчальних програм.

Висновки, рекомендації, перспективи подальших досліджень. Для повноцінного орієнтування й належної адаптації в новому соціально-культурному

середовищі іноземним здобувачам освіти потрібно вивчати українську мову. При цьому, украй важливо, щоб іноземному здобувачу освіти було цікаво на заняттях, тому викладач має урізноманітнювати дидактичну діяльність. Переконані, що застосування мобільного навчання урізноманітнить і впотужнить процес засвоєння знань, створюватиме креативне середовище для формування й удосконалення практичних мовних навичок, сприятиме зацікавленості іноземного здобувача освіти опануванням навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна».

Пропонована нами інтерактивна форма організації навчального заняття ефективна й має неабиякий потенціал використання під час вивчення української мови як іноземної. Маємо всі підстави твердити, що використання на заняттях різноманітних ресурсів для мобільного навчання сприяє посиленню навчальної мотивації здобувачів освіти, їхньому активному долученню до роботи, підвищенню результативності й ефективності засвоєння знань.

На заняттях із навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» використання викладачами різноманітних мобільних ресурсів сприяє залученню пасивних слухачів до активної діяльності; формує інформаційну культуру здобувача освіти; підвищує якість його знань; робить заняття наочнішими й цікавішими; активізує пізнавальний інтерес здобувача освіти; дисциплінує самого викладача, формує його зацікавленість роботою.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розширенні кола сучасних методик реалізації технологій мобільного навчання на заняттях із навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горбатюк Р. М., Тулашвілі Ю. Й. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 27. С. 31-34.
2. Карплюк С. О. Особливості цифровізації освітнього процесу у вищій школі. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку: матеріали методологічного семінару НАПН України (Київ, 4 квітня 2019 р.). Київ. С. 188-197.
3. Комар Б.В. Використання мобільних технологій у навчанні школярів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2019. Том 73. №5. С. 80.
4. Лещенко Т.О., Жовнір М.М. (2020). Технологія подкастингу в руслі цифровізаційних тенденцій мовної освіти іноземних студентів-медиків. Електронне наукове фахове видання “Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету”. 2020. (9). 41-53. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.9.4>
5. Лещенко Т. О., Шевченко О.М. Інноваційні підходи у викладанні української мови як іноземної. Мова. Свідомість. Концепт. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. С. 250-253.
6. Паламар Л. Комплексний підхід до розвитку мовленнєвої діяльності іноземних студентів. Українська мова як іноземна : Проблеми методики викладання : матер. міжнар. наук. конф. (Львів, 15 вересня 1993 р.). Львів. С. 20-28.
7. Погуляев Д.В. Возможности применения мобильных технологий в учебном процессе. Прикладная информатика. 2006. № 5. С. 80-84.
8. Шевченко О.М. Інноваційні методи та сучасні інформаційні технології у навчанні української мови іноземних студентів: Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика : матер. Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю. (Полтава, 19 березня, 2020 р.). Полтава: УМСА. С. 256-258.

9. Шевченко О. М. Педагогічні умови підготовки іноземних студентів-медиків у процесі вивчення української мови. Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. Інститут пед. освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. 2019. Вип. 20. С. 178-187.
10. ЮНЕСКО: Рекомендації з політики в галузі мобільного навчання. URL: <https://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214738.pdf> (дата звернення: 21.11.2021).
11. Barret, T. Forty-five Interesting Ways to Use Wordle in the Classroom. URL: <http://www.slideshare.net/boazchoi/fortyfive-interesting-ways-to-use-wordle-in-the-classroom> (accessed 2020 May 01).
12. Behera, S. E- and M-learning: a Comparative Study. International Journal on New Trends in Education and Their Implications. 2013. 4 (3). P. 65-78.
13. Brown, C.A. Brown, Banas, J.R. (2010), Open Source Visualization Tools to Enhance Reading Comprehension and Concept Attainment. URL: https://members.aect.org/pdf/Proceedings/proceedings10/2010I/10_07.pdf (accessed 2020 May 07).
14. Jones, A., Issroff, K. & Scanlon, E. (2006). Affective factors in learning with mobile devices. In M. Sharples (Ed.), Big Issues in Mobile Learning: Report of a workshop by the Kaleidoscope Network of Excellence Mobile Learning Initiative, (pp. 15-21). UK: University of Nottingham.
15. Hyndman B., Harvey S. Health and education teacher education 2.0: Pre-service teachers' perceptions on developing digital twitter skills. Australian Journal of Teacher Education (Online). 2019. 44(2). P. 34-50. URL: <https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.234725243756132>
16. Latif, R., Mumtaz, S., Mumtaz R., Hussain A. A comparison of debate and role play in enhancing critical thinking and communication skills of medical students during problem based learning. Biochemistry and Molecular biology Education. 2018. 46 (4). P. 336-342. URL: <https://search.informit.org/doi.org/10.1002/bmb.21124>.
17. Littlewood W. Communication-oriented language teaching: Where are we now? Where do we go from here? Language Teaching. 2014. 47(3). P. 349-362. URL: <https://doi.org/10.1017/s0261444812000134>
18. Lytovchenko L., Ogienko O., Sbruieva A., Sotska H. Teaching English for specific purposes to adult learners at university: methods that work. Advanced Education. 2018. №5(10). P. 69-75. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.149741>
19. Moral R.R., Leonardo C.G., Martinez F.G., Martin D.M. Medical students' attitudes toward communication skills learning: comparison between two groups with and without training. Advanced Medical Education Practice. 2019. №10. P. 55-61. URL: <https://doi.org/10.2147/AMEP.S182879>
20. Myroniuk L., Royko L. Use of information and communication technologies in the preparation of students of the Faculty of Physical Culture, Sports and Health. Computer-integrated technologies: education, science, production. 2021. №43. P. 85-91. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2524-0560-2021-43-14>
21. Tafazoli, D. Wordling using word clouds in teaching English language. Professional communication and translation studies. 2014. №7 (1-2). P. 167-172.
22. Rider E.A., Hinrichs M.M., Lown B.A. A model for communication skills assessment across the undergraduate curriculum. Med Teach. 2006. P. 127-134. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16973446/> (accessed 2021 October 14).
23. Traxler, J. Current State of Mobile Learning. In M. Ally (Ed.), Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training. 2009. (pp. 9-24). Athabasca

University, Canada: AU Press. Retrieved from: URL:
http://www.aupress.ca/books/120155/ebook/01_Mohamed_Ally_2009-Article1.pdf.

THE OPPORTUNITIES OF MOBILE LEARNING IN THE PRACTICE OF TEACHING THE UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Tetyana Leshchenko

Ph.D. in Philology, Associate Professor, Head of the Department of Ukrainian Studies and Humanitarian Training

Poltava State Medical University, Poltava, Ukraine

tetyana.57@ukr.net

ORCID: 0000-0003-4682-3734

Olena Shevchenko

Ph.D. in Pedagogic, Associate Professor of the Department of Ukrainian Studies and Humanitarian Training

Poltava State Medical University, Poltava, Ukraine

shevchenko.36028@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5829-2048

Maryna Zhovnir

Ph.D. in Philology, Lecture of the Department of Ukrainian Studies and Humanitarian Training

Poltava State Medical University, Poltava, Ukraine

m.zhovnir@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8498-9802

Abstract. The article deals with the problem of forming a linguistic personality of foreign medical students. The article highlights the problem of forming the language personality of a foreign medical education seeker in the context of changes in the world and domestic educational systems. The authors analyze the relevance and appropriateness of using mobile technologies in Ukrainian language classes as a foreign language, taking into account the modern development of society, organizational and technological foundations of studying the subject «Ukrainian as a Foreign Language». Considering the trend of transition of users from the operation of desktop personal computers to more mobile portable devices (tablets, smartphones) and based on the problems of organizing the educational process, the assumption of the effectiveness and relevance of mobile technology in teaching Ukrainian as a foreign language. Based on the analysis of the existing definitions of the term "mobile learning" the interpretation was offered, in which mobile devices are the means to achieve didactic objectives. The potential of the use of mobile technologies in education is analysed, as well as the factors that complicate their applications by teachers are given. The domestic experience of using mobile devices for educational purposes is considered. The authors argue that there are many opportunities to transfer information materials to the learner. Options for using mobile learning in Ukrainian as a foreign language classes are shown. The article proposes the use of smartphones when performing practical tasks; target platforms in the study of topics; independent language acquisition; when repeating the material in extracurricular time. The advantages of using mobile devices as convenient tools for accessing cloud services to organize joint activities of students are considered.

Keywords: informatization of education; mobile learning; foreign student; Ukrainian as a foreign language; Medical University

REFERENSES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Gorbatyuk, R. & Tulashvili, Y. (2019). Mobile learning as a new technology of higher education. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, 27, 31-34.
2. Karplyuk, S. (2019). Features of digitalization of educational process in higher school. Information and digital educational space of Ukraine: transformation processes and prospects of development: materials of the methodological seminar of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, 4 April, Kyiv. (in Ukrainian).
3. Komar, B. (2019). The use of mobile technologies in teaching students. *Information technologies and teaching aids*, Volume 73, №5, 80 (in Ukrainian).

4. Leshchenko, T., & Zhovnir, M. (2020). Podcasting technology within the context of digitalization changes of foreign medical students' language education. *Electronic Scientific Professional Journal "Open Educational E-Environment of Modern University"*, (9), 41-53.
<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2020.9.4> (in Ukrainian).
5. Leshchenko, T. & Shevchenko, O. (2016). Innovative approaches in teaching Ukrainian as a foreign language. *Language. Consciousness. The concept*. Melitopol: MSPU. 250-253 (in Ukrainian).
6. Palamar, L. (1993). A comprehensive approach to the development of speech activity of foreign students. *Ukrainian as a foreign language: Problems of teaching methods: materials of International. Science. Conference, (Lviv, September 1993)*. 20-28. (in Ukrainian).
7. Pogulyaev, D. (2006). Possibilities of application of mobile technologies in educational process. *Applied computer science, № 5*, 80-84. (in Russian).
8. Shevchenko, O. (2020). Innovative methods and modern information technologies in teaching Ukrainian to foreign students: Modern medical education: methodology, theory, practice: mater. Ukrainian scientific conf. with international participation. (Poltava, March 19, 2020), 256-258. (in Ukrainian).
9. Shevchenko, O. (2019). Pedagogical conditions of training of foreign medical students in the process of studying the Ukrainian language. *Aesthetics and ethics of pedagogical action*, 20, 178-187. (in Ukrainian).
10. UNESCO: Guidelines for Mobile Learning Policy. November 21, 2021.
<https://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214738.pdf> (in Ukrainian).
11. Barret, T. (2010). Forty-five Interesting Ways to Use Wordle in the Classroom. May 01, 2020.
<http://www.slideshare.net/boazchoi/fortyfive-interesting-ways-to-use-wordle-in-theclassroom>
12. Behera, S. (2013). E- and M-learning: a Comparative Study. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications*, 4 (3), 65-78.
13. Brown, C. & Banas, J. (2010). Open Source Visualization Tools to Enhance Reading Comprehension and Concept Attainment. May 07, 2020.
https://members.aect.org/pdf/Proceedings/proceedings10/2010I/10_07.pdf
14. Jones, A., Issroff, K. & Scanlon, E. (2006). Affective factors in learning with mobile devices. In M. Sharples (Ed.), *Big Issues in Mobile Learning: Report of a workshop by the Kaleidoscope Network of Excellence Mobile Learning Initiative*, (pp. 15-21). UK: University of Nottingham.
15. Hyndman, B. & Harvey, S. (2019). Health and education teacher education 2.0: Pre-service teachers' perceptions on developing digital twitter skills. *Australian Journal of Teacher Education (Online)*. 44(2), 34-50.
<https://search.informit.org/doi/10.3316/informit.234725243756132>
16. Latif, R., Mumtaz, S., Mumtaz, R. & Hussain, A. (2018). comparison of debate and role play in enhancing critical thinking and communication skills of medical students during problem based learning. *Biochemistry and Molecular biology Education*, 46 (4), 336-342.
<https://search.informit.org/doi.org/10.1002/bmb.21124>
17. Littlewood, W. (2014). Communication-oriented language teaching: Where are we now? Where do we go from here? *Language Teaching*, 47(3), 349-362.
<https://doi.org/10.1017/s0261444812000134>

18. Lytovchenko, L., Ogienko, O., Sbruieva, A. & Sotska, H. (2018). Teaching English for specific purposes to adult learners at university: methods that work. *Advanced Education*, 10, 69-75.
<https://doi.org/10.20535/2410-8286.149741>
19. Moral, R., Leonardo, C., Martinez, F. & Martin, D. (2019). Medical students' attitudes toward communication skills learning: comparison between two groups with and without training. *Advanced Medical Education Practice*, 10, 55–61.
<https://doi.org/10.2147/AMEP.S182879>
20. Myroniuk, L. & Royko, L. (2021). Use of information and communication technologies in the preparation of students of the Faculty of Physical Culture, Sports and Health. *Computer-integrated technologies: education, science, production*, 43, 85-91.
<https://doi.org/10.36910/6775-2524-0560-2021-43-14>
21. Tafazoli, D. (2014). Wordling using word clouds in teaching English language. *Professional communication and translation studies*, 7 (1-2), 167-172.
22. Rider, E., Hinrichs, M. & Lown, B. (2006). A model for communication skills assessment across the undergraduate curriculum. *Med Teach*, 127-134. October 14, 2021.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16973446/>
23. Traxler, J. (2009). Current State of Mobile Learning. In M. Ally (Ed.), *Mobile Learning: Transforming the Delivery of Education and Training*, (pp. 9-24). Athabasca University, Canada: AU Press.
http://www.aupress.ca/books/120155/ebook/01_Mohamed_Ally_2009-Article1.pdf.